

SOCIAL UDVIKLING

Social- og ledelsesfagligt tidsskrift · 1-2016

- **Supervision som led i den strategiske organisationsudvikling**
- **Forebyggelse af udfordrende adfærd i Møllehuset**
- **Socialstyrelsens Vidensportal**
- **Synspunkt: Svage borgeres retssikkerhed ignoreres**
- **Den rejsende sexmesse**

SOCIAL UDVIKLING

ISSN 2245-8123

Tidsskriftet SOCIAL UDVIKLING sætter fokus på viden og tendenser inden for det socialfaglige område. Redaktionen bag tidsskriftet er optaget af at sætte livssituationen blandt mennesker med funktionsnedsættelse på dagsordenen. Artiklerne omhandler faglighed, praksiserfaringer, ny viden og nye muligheder.

Redaktion:

Bo Mollerup (ansvarshavende)
Susanne Thorsager (redaktør)
Michael Henriksen (redaktionsmedlem)

Layout og tryk:

Vissenbjerg Tryk A/S

Udgiver:

Socialt Lederforum
Kochsgade 31 A
5000 Odense C
Telefon: 23 88 59 95
E-mail: mail@socialtlederforum.dk
Website: www.socialtlederforum.dk

Abonnement:

SOCIAL UDVIKLING udkommer 6 gange om året i et oplag på 1100 eksemplarer.
Pris: kr. 575,- inkl. moms.
Abonnementet kan opsiges skriftligt med en måneds varsel til udgangen af et år.

Forsiden:

Fra artiklen: Supervision som led i den strategiske organisationsudvikling, side 4.

KÆRE LÆSER

Med denne udgivelse tager vi hul på en ny sæson af Social Udvikling, hvor der, som tidligere, vil udkomme seks blade. Vi vil også i år sætte fokus på tendenser og udvikling indenfor det socialfaglige område.

Socialt Lederforum er en landsdækkende interesseorganisation for tilbud til mennesker indenfor handicap- og psykiatriområdet. Foreningens omdrejningspunkt er offentlig ledelse/udøvelse af velfærdsledelse. Det er en dagsorden, som vi de seneste måneder har oplevet en markant interesse for blandt medlemmerne. Desuden har vi fået en del nye medlemmer, hvilket er glædeligt – samtidig med at det understreger behovet for at tale styring og ledelse, når emnerne er handicap og psykiatri.

De overordnede temaer i dette nummer er supervision som strategisk ledelsesværktøj, forebyggelse af udfordrende adfærd, udsattes retssikkerhed, introduktion af Socialstyrelsens Vidensportal og handicappedes seksualitet. Redigeret af Susanne Thorsager, der er ny redaktør på Social Udvikling.

På den socialpolitiske scene kommer foråret til at byde på de indledende øvelser i forhold til det varslede lovforslag om ændring af servicelovens voksenbestemmelser. Socialminister Karen Ellemann har tidligere meldt ud, at hun/regeringen ønsker bedre styring af det specialiserede socialområde og at understøtte kommunernes arbejde med en mere effektiv drift af sociale tilbud.

Socialministeren har i den forbindelse indbudt KL, Danske Handicaporganisationer og Socialrådgiverforeningen til dialog. Det kan umiddelbart undre, at det alene er myndighedssiden, der inddrages, da udførersiden jo i den grad også ligger inde med relevant viden på området. Derfor har Socialt Lederforum selv taget initiativ til dialog med ministeren/ministeriet.

Hvor stor en betydning de varslede lovændringer vil få i forhold til de overordnede problemer med manglende tillid fra mennesker med handicap til kommuner, sagsbehandlere og politikere kan kun tiden vise.

Den seneste tids kritik af New Public Management har været markant. Dommen er forholdsvis entydig: Vi har fået mindre – for flere midler. Der tales fra mange sider om styringskrisen i den offentlige sektor.

Det bliver også et tema på Socialt Lederforums landsmøde den 31. marts og 1. april. Her sættes blandt andet fokus på offentlige ledere, der skal kombinere strategisk ledelse med sikker daglig drift til gavn for udsatte borgere. Svarer de ledelsesværktøjer, der anvendes, til de meget komplekse forhold, der præger den offentlige sektor i dag? Det, og meget andet, glæder vi os til at drøfte sammen med dygtige forskere, ledere og fagfolk, når Nyborg Strand igen i år bliver fyldt til sidste plads!

Vi håber, som altid, at artiklerne i dette nummer af dit social- og ledelsesfaglige tidsskrift vil give anledning til eftertanke og inspiration vedrørende ledelse, socialpolitik og mennesker med særlige behov. Målet er at zoome ind og stille skarpt på aktuelle emner – og vi hører altid gerne fra Jer, hvis I har kommentarer til bladet, eller hvis I har ideer til kommende artikler/emner.

God fornøjelse med læsningen!

Med venlig hilsen
Bo Mollerup

Ansvarshavende/redaktør
bomo@socialtlederforum.dk

Supervision som led i den strategiske organisationsudvikling **4**

Af Jens Bregengård og Jakob Hassing Pedersen

Supervision bør ses som en offensiv strategi og som led i den samlede organisationsudvikling. Samtidig er dialog, åbenhed og transparens vigtige grundprincipper i supervisionen.

Forebyggelse af udfordrende adfærd i Møllehuset **9**

Af Nina Overgaard Nielsen, Jane Torp og Tina Bak

I Møllehuset har de en helt særlig tilgang til forebyggelse af udfordrende adfærd. Refleksion, faglighed og vidensdeling er nøgleord i processen, som tager udgangspunkt i KRAP (Kognitiv, Ressourcefokuseret, anerkendende pædagogik).

Socialstyrelsens Vidensportal **14**

Af Ditte Sørensen

Artiklen handler om Socialstyrelsens Vidensportal, og beskriver hvilken form for viden, der lægges på portalen til inspiration for kvalitetsudviklingen på de sociale tilbud.

Svage borgeres retssikkerhed ignoreres **17**

Af Lisbeth Riisager Henriksen

Med sit synspunkt om svage borgeres retssikkerhed beskriver Lisbeth Riisager Henriksen de problematikker, der opstår i mødet med den offentlige forvaltning, når regeringen ikke følger Advokatsrådets anbefalinger.

Den rejsende sexmesse **20**

Af Marianne Sørensen og Susanne Thorsager

De senere år er der kommet mere fokus på seksualiteten som en vigtig del af et godt liv. "Den rejsende sexmesse" er for borgere med udviklingshæmning eller sindslidelse, og kommunikationsformen er tilpasset den enkeltes funktionsniveau.

Anmeldelse: Autismens ABC **24**

Af Kirsten Skaue Jørgensen og Helle Lund

Aktuelt **26**

Socialt Lederforum informerer

Social Viden **27**

E-boghandel

Supervision som led i den strategiske organisationsudvikling

Af Jens Bregengård og Jakob Hassing Pedersen, Supervisionshuset

Jakob Hassing Pedersen

Cand.psych.aut. Partner og udviklingsdirektør i Supervisionshuset ApS, hvor han arbejder med supervisions-, konsulent- og undervisningsopgaver. Har tidligere været ansat i bl.a. Københavns Kommunes Socialforvaltning gennem en årrække og har redigeret bøger og skrevet fagartikler om supervision og organisationspsykologi. Godkendt supervisor på diplomuddannelsen i familierapi.

Jens Bregengård

Cand.psych. og specialist i arbejds- og organisationspsykologi. Partner og adm. direktør i Supervisionshuset ApS. Arbejder bl.a. med ledere og ledergrupper, både i supervision og i forbindelse med seminarer, temadage m.v. Har tidligere været ansat som konsulent og leder i bl.a. Helsingør Kommune, Københavns Kommune og i Novo Nordisk.

Supervision til medarbejderne bør hænge sammen med den omgivende organisation. Derfor skal supervision understøtte den organisatoriske udvikling, samtidig med at den har fokus på faglige mål. Faglighed og organisatorisk udvikling udelukker bestemt ikke hinanden – tværtimod.

■ Supervision er et velkendt begreb inden for den sociale og pædagogiske verden og knytter sig til det at arbejde i relationer med stor kompleksitet og uforudsigelighed. Supervision skaber læring og udvikling på grundlag af dialoger om de faglige udfordringer i arbejdet med mennesker, og om de følelser, tanker og reaktioner, der opstår. Kort sagt drejer supervision sig om at skabe professionelt og menneskeligt overskud.

Supervisionen har historisk set haft både faglige, etiske og støttende formål inden for de sociale arbejdsområder, hvor personlig og professionel udvikling er afgørende for kvaliteten af det arbejde, der udføres.

I supervision er der både fokus på den enkelte medarbejder og på brugeren, beboeren etc. Eller rettere: Der er fokus på relationen. Supervisionen bruges på mange arbejdspladser som forum for

udvikling af arbejdsfællesskaber og læringsmiljøer – indenfor og på tværs af faggrænser. Og når det fungerer godt, er supervision et vigtigt led i medarbejdernes professionelle udvikling og praktiske efteruddannelse.

Men i det såkaldte fagbureaukrati – udtrykket er den amerikanske organisationsforsker Henry Mintzbergs – hvor det er de faglige rationaler og principper som er styrende for organiseringen, kan der dog ske det, at supervisorsrummet lukker sig om sig selv. At der opstår antagelser og normer, som ikke kommer til at hænge sammen med den omgivende organisation. At der så opstår parallelle virkeligheder, hvor supervisionen i værste fald ikke kommer til at hænge sammen med organisationen.

Vi vil helt afgjort argumentere for en meningsfuld og kvalitetsbevidst supervision, hvor der

sættes fokus på medarbejdernes faglige udvikling. Men vi vil gerne gøre op med den forståelse, hvor ledelsen udnævner supervisionen til "medarbejdernes rum", bevilger pengene til aktiviteterne, men ellers ikke vil "blande sig". Hvis vi skal udfordre denne forståelse, kunne vi måske finde på at kalde det en berøringsangst holdning. I den formentlig bedste mening ønsker lederen ikke at markere en ledelsesmæssig holdning til, hvad supervisionen gerne skal gøre for organisationen, for "det plejer jeg jo ikke at gøre". Et ord som *frirum* har vi jævnligt hørt anvendt i denne sammenhæng. Men et *frirum* for hvad – og fra hvad?

"Holder du med ledelsen eller os?"

Ved et indledende møde med en supervisionsgruppe på et bosted for udviklingshæmmede havde institutionslederen valgt ikke at deltage, fordi de havde tradition for, at supervisionen var "medarbejdernes eget rum".

Formålet med mødet var at afklare om der var grundlag for et samarbejde. Undervejs i denne afklaring kom det frem, at der var udtalt utilfredshed med ledelsens pædagogiske linje og arbejdets organisering.

Gruppen havde behov for supervision for at "ventilere og dele deres frustrationer." Da supervisor spurgte, hvordan disse samtaler skulle bringes videre, så de fik et udviklingsperspektiv, kom det prompte: "Vi har tavshedspligt. Der er vandtætte skodder. Der er ingen, der skal gå til ledelsen eller andre steder for den sags skyld med noget som helst fra supervisionen."

Det blev i samtalen tydeligt, at forventningerne til supervisionen ikke var at håndtere udfordringer og udvikle kvalitet i indsatsen over for beboerne, men snarere at aftale modforanstaltninger over for de rammer, ledelsen satte for arbejdet.

Da supervisor spurgte, hvordan ledelsen stillede sig til denne måde at bruge supervisionen på, kom svaret ligeledes prompte: "Det skal ledelsen slet ikke blande sig i". Gruppen blev tydeligvis utilpas ved disse spørgsmål, og en af deltagerne sagde til supervisor: "Nu må du tone rent flag: Holder du med ledelsen eller os?" Det blev på den måde tydeligt, at en fagpolitisk kamp havde indtaget supervisorsrummet, hvilket supervisor takkede nej til. Det har nemlig ikke noget med supervision at gøre. Det blev ikke til en supervisionsaftale i denne omgang.

I denne historie er tingene sat på spidsen. Men tendensen er klar: Supervision er i de fleste tilfælde stadig et sted, ledelsen skal holde sig helt og holdent fra.

Den leder, som med de bedste intentioner ikke ønsker at blande sig, overlader det helt til medarbejderne at definere behov og formål. Der er ingen tvivl om, at medarbejderne har helt legitime grunde til at ønske supervision, og disse skal formuleres med ind i en målaflæring og rammesætning af supervisionen. Men ledelsens – og dermed organisationens – stemme og perspektiv vil mangle. Og så kan supervisionen risikere at blive en rituel regndans, en blindtarm eller et appendix til organisationen – altså uden sammenhæng med de mål og visioner, organisationen har for sin egen udvikling.

Åbenhed, dialog og transparens

Det nytter ikke noget at man i supervisionen diskuterer alt muligt, som alligevel ikke står til diskussion. Så gør supervisionen bare mere skade end gavn. I ovenstående eksempel tak-

kede vi nej, fordi supervisionen bare ville grave grøfterne mellem ledere og medarbejdere endnu dybere. Åbenhed, dialog og transparens er vigtige grundprincipper i supervision. Dette bør man ikke gå på kompromis med.

Misforstå os ikke – de faglige rationaler, *samarbejdet og trivslen* er stadig meget væsentlige at have med ind i supervisorsrummet – men ligesom man i supervision ikke kan se bort fra bruger-perspektivet, vil vi hævde, at man heller ikke kan se bort fra organisations-perspektivet. Sagt på en forhåbentlig enkel måde: Hvordan kan supervisorsforløbet og den enkelte session så ses i sammenhæng med organisationen?

For det er jo sådan, at heller ikke sociale og pædagogiske organisationer i dag forbliver statiske. Der er en række forventninger og krav, som formuleres ind i den enkelte organisation udefra, og der udvikles til stadighed nye behandlingsmodeller, koncepter, strategier mv. i arbejdet med den enkelte organisations mål-gruppe.

Derfor mener vi, at supervision skal ses som en offensiv strategi – og som led i den samlede organisationsudvikling – som favner og understøtter den udvikling, som organisationen til enhver tid er inde i. Og derfor søger vi altid at etablere dialoger på tværs i organisationen, som tager afsæt i både fagprofessionelle mål og i organisatoriske mål, som retningsgivende for et konkret supervisionsforløb eksempelvis over et halvt eller et helt år. Målene behøver ikke stå i modsætning til hinanden. Vi ser det som en supervisors opgave at etablere denne sammenhæng, så det bliver tydeligt og legitimt, at supervisionen bliver en del af strategien.

De fagprofessionelles mål og ledelsens/organisationens mål behøver netop ikke stå i modsætning til hinanden, fordi både medarbejdere og ledelse er *forpligtet på kvaliteten* i opgaverne. Det kan selvfølgelig være, at der er forskellige opfattelser af vilkårene og arbejdsbetingelserne, men denne

eventuelle uenighed bør under alle omstændigheder alligevel adresseres i andre kontekster end i supervisionen. I supervisionen skal der være mulighed for at skabe fælles dialog og refleksion og at afsøge nye handlemuligheder og perspektiver i arbejdet på baggrund af de mål og rammer, som organisationen opstiller. ■

Om Supervisionshuset

Supervisionshuset tilbyder supervision og andre konsulenttydelser til virksomheder og institutioner, som yder behandling, socialfaglig og pædagogisk rådgivning m.v. til deres målgrupper. Supervisionshuset arbejder både med kortere og længere supervisionsforløb for ledere og medarbejdere samt med længerevarende projekter og kompetenceudviklingsforløb inden for den sociale og pædagogiske verden.

Eaktaboks

Forebyggelse af udfordrende adfærd i Møllehuset

*Af: Nina Overgaard Nielsen, daglig leder af STU2 og Forstander i Møllehuset
Jane Torp, pædagog og fagkoordinator i Møllehuset
Tina Bak, pædagog og fagkoordinator i STU2 i Møllehuset*

For tre år siden blev Møllehuset kåret til en af Danmarks bedste arbejdsplader. En kåring som blandt andet skyldes det vedvarende fokus på et godt arbejdsmiljø. For at sikre et godt arbejdsmiljø, er forebyggelse, relationspædagogik og en stærk kommunikationskultur afgørende faktorer. Møllehuset har en helt særlig og effektiv tilgang til forebyggelse af udfordrende adfærd, som bygger på KRAP (Kognitiv, Ressourcefokuseret, Anerkendende Pædagogik). Samtidig er refleksion, faglighed og vidensdeling med til at skabe den rummelighed, der er nødvendig i forebyggelsesprocessen.

- I Møllehuset lægger vi stor vægt på arbejdsmiljøet; både det fysiske og det psykiske. Møllehusets fokus er, at være et forgangsbillede i forhold til et sundt, stærkt og inspirerende fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Det helt grundlæggende ved et godt psykisk arbejdsmiljø er, at medarbejderne er glade for at være på arbejde. Vi er bevidste om, at der er en sammenhængskraft mellem det at møde på arbejde med god energi, det psykiske arbejdsmiljø og kerneydelsen, hvilket nedstående model illustrerer.

“Den gode spiral”

Den udfordrende adfærd, som ansatte i Møllehuset risikerer at møde, er ofte et udtryk for frustration, afmagt og magtesløshed hos barnet. Et udtryk for, at barnet ikke føler sig hørt, forstået eller anerkendt, og mestrer modstanden på en uhensigtsmæssig måde.

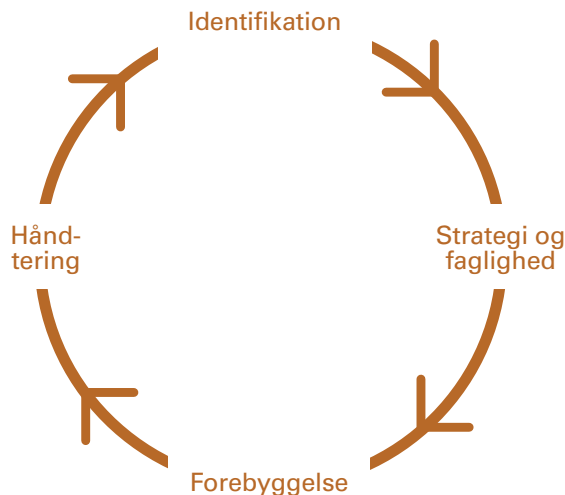
En af de allervigtigste erfaringer er, at hvis man udelukkende betragter forebyggelse af udfordrende adfærd som en disciplin, der handler om at beskytte medarbejdere mod børn i afmagt, risikerer man flere konfrontationer og mere ubalance.

Det er afgørende for os i Møllehuset, at have fokus både på medarbejdernes arbejdsmiljø og sikkerhed og på at sikre barnet en tryk hverdag. Situationer hvor der opstår udfordrende adfærd, skal behandles med høj faglighed og med udgangspunkt i kerneopgaven og i Møllehusets værdigrundlag.

Når udfordrende adfærd anskues ud fra en faglig synsvinkel, bliver det en forløsning for medarbejderen, idet der er fokus på faglighed og professionalisme frem for fejlfinding og kritik.

Det er med til at give en lettere energi og dermed et bedre psykisk arbejdsmiljø. Refleksionsmodellen bruges som et aktivt redskab til forebyggelse af udfordrende adfærd. Der er tale om en cirkulær bevægelse, hvor alle elementer er i spil:

Møllehusets refleksionsmodel:

Identifikation – Møllehusets definition af udfordrende adfærd

Udfordrende adfærd handler ofte om, at barnet har mistet selvkontrollen og reagerer f.eks. med spark, slag, bid eller lignende. Barnet gør det

bedste det kan for at genvinde selvkontrollen – det er bare ikke altid hensigtsmæssige mestringer.

Vi ser i Møllehuset udfordrende adfærd som:

- Udadreagerende adfærd: Spark, nikke skaller, bide, nappe, kradse, rive i håret, spytte, tisse på ting eller personer, trusler, kaste med ting, slå eller sparke på ting.
- Indadreagerende adfærd: Barnet isolerer sig eller har en selvskadende adfærd.

I Møllehuset tager vi udgangspunkt i Bo Heilskov Elvens definition af problemskabende adfærd: "Problemskabende adfærd er adfærd, som skaber problemer for personer i omgivelserne"

Vi ser problemskabende adfærd som en mestringsstrategi; en mestringsstrategi på noget der er svært for barnet. Vi har en forståelse for, at barnet gør det bedste, det kan i den givne situation – også selvom mestringsstrategien ikke er hensigtsmæssig i forhold til omgivelserne.

Dette indebærer, at vi som personale på Møllehuset, skal forholde os til det ansvar vi har, da det er os, der kan skabe motivationen for adfærdsændring og er i stand til at arbejde med årsagen til adfærden. Vi kan ikke her og nu fjerne den problemskabende adfærd, men skal i stedet for hjælpe barnet eller den unge til løsninger, som ikke er et problem for os. Vi kan kun løse en konflikt ved at finde en løsning, som ikke er et problem for den anden. Det vil sige, at hvis barnet/den unges løsningsforslag er et problem for os, må vi arbejde på, at finde en løsning der omvendt ikke er et problem for barnet/den unge.

Vi må aldrig sætte os i en situation,
hvor vi skal vinde:

"Den der vil vinde – har tabt"

Et grundlæggende menneskesyn i Møllehuset er, at "mennesker, der kan opføre sig ordentligt, gør det". Dette grundlæggende menneskesyn, fjerner forestillinger om negative motiver, manglende vilje, at barnet/den unge er stædig, umotiveret osv. Ansvar for det pædagogiske arbejde ligger hos personalet på Møllehuset.

- Vi arbejder i Møllehuset med børn med meget vanskelige diagnoser og handicaps og vi kan ikke forvente, at de kan ændre på sine mestringsstrategier. Vi kan kun påvirke mestringerne ved at tage ansvaret og have fokus på vores egen tænkning, da det er vores krav og forventninger, der ofte udløser problemadfærd. Det vil sige, at det er måden, vi tænker og italesætter på, der er den afgørende faktor i det pædagogiske arbejde. Den udfordrende adfærd kan ske både i relationen mellem den ansatte og barnet og i relationen mellem børnene.

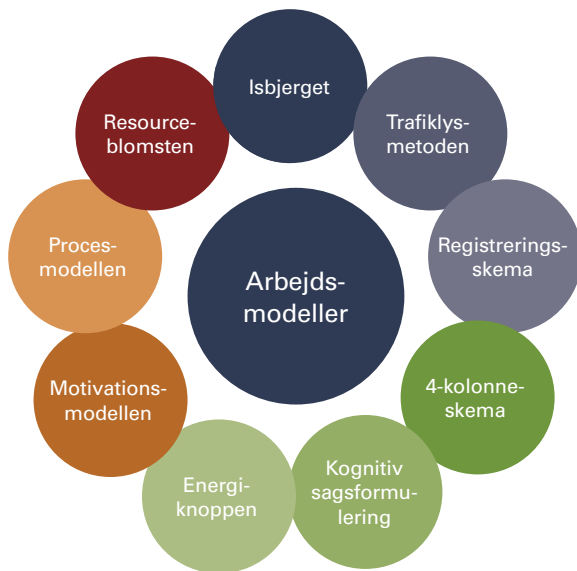
Strategi og faglighed

I arbejdet med at identificere den udfordrende adfærd, bruger Møllehuset overordnet KRAP som metode. KRAP betyder Kognitiv, Ressourcefokuseret, Anerkendende Pædagogik som har fokus på tænkningen bag den udfordrende adfærd og har ligeledes fokus på, at det er den voksne, der har ansvaret i relationen. KRAP er en systematisk tankegang, som målrettet anvender forskellige faglige skemaer, der skaber struktur og overskuelighed. Der arbejdes konstant med dokumentation og evaluering i processen.

Vi bruger aktivt risikovurdering i processen med at identificere den udfordrende adfærd, for at kunne forebygge, håndtere og bearbejde episoder, hvor det finder sted.

Dette gør vi ved hjælp af konkrete modeller og skemaer, som i dagligdagen hjælper os med at reflektere og tilpasse vores tilgang til barnet samt hjælpe barnet med at genvinde sin selvkontrol og dermed forhindre den udfordrende adfærd.

Vi har særligt fokus på følgende modeller:

Alle modellerne og skemaerne bruges til at belyse og kortlægge alle facts omkring barnet, der har betydning for dets trivsel, mulighed for udvikling og ændring / justering af u hensigtsmæssig adfærd. Modellerne bruges samtidig som værktøj til, at ansatte reflekterer over betydelige faktorer i f.eks. relationen mellem barnet og den ansatte.

Derudover bruges modellerne og skemaerne som et konkret værktøj til vidensdeling og erfaringsudveksling til det videre arbejde, samt til at forebygge og undgå, at u hensigtsmæssige situationer opstår og udvikler sig.

I Møllehuset er det en vigtig prioritet, at alle medarbejdere har de fornødne kompetencer til at identificere, forebygge og håndtere den udfordrende adfærd, for at sikre størst mulig sikkerhed for både børn og voksne. Ved hjælp af modellerne har vi i Møllehuset en høj faglig tilgang til det pædagogiske arbejde. Det er vigtigt, at modellerne er at aktivt redskab for alle medarbejdere.

Modellerne giver en fælles forståelse og et fælles sprog omkring barnet og dermed en kontinuitet og ensartethed i det pædagogiske arbejde.

Forebyggelse

Hvad gør vi for at undgå udfordrende adfærd?

Et vigtigt element i forebyggelsesarbejdet er Møllehusets faglige tilgang for den samlede indsats med at identificere, forebygge og håndtere. Det betyder, at alle modellerne og skemaerne er udfyldt for barnet, og at de er synlige, så alle, der arbejder med barnet, kender barnets mestringer og kender de handlemuligheder, man som ansat har.

Betydningen af koblingen mellem det høje faglige niveau og kvaliteten i relationen til barnet er i sig selv en forebyggende faktor i forhold til den udfordrende adfærd. Barnet reagerer mindre udfordrende, når det mødes med ro og får en professionel og ordentlig behandling.

– I Møllehuset anvender vi relationspædagogik i et trykt, varmt, roligt, omsorgsfuldt, struktureret og forudsigeligt miljø med omsorgsfulde og professionelle voksne. Relationspædagogikken er et ligeværdigt samspil mellem barnet og den voksne. Barnet udvikler sig gennem samspillet med andre, derfor er det vigtigt, at vi fokuserer på og prioriterer de positive relationer i hverdagen. Vi skal møde barnet med et åbent sind og positive forventninger. Al menneskelig udvikling forudsætter, at man bliver accepteret og holdt af som den man er.

I samspillet er det altid os som voksne, der har ansvaret for, hvad der sker i relationen.

Den voksne skal i relationen have øje for barnets grundtanker og meststringsstrategier, samt KRAP-modeller. De voksnes krav og forventninger skal være tilpasset barnets mentale tilstand på det pågældende tidspunkt.

Det er vores erfaring, at når dette lykkes, så oplever vi en positiv relation – også selvom barnet har det svært. Relationspædagogikken ser vi som en meget vigtig faktor i forebyggelsen af den udfordrende adfærd.

Håndtering

I Møllehuset mødes medarbejdere altid i sine basisgrupper, inden de går hjem fra arbejde. På denne daglige evaluering er der fokus på vidensdeling. Vi deler de gode erfaringer og vi har fokus på at lære af de udfordringer, vi har oplevet i løbet af dagen.

Har der været situationer med udfordrende adfærd, evalueres dagen systematisk ud fra de nævnte modeller; typisk 4-kolonneskemaet og motivationsmodellen. Hvis det er nødvendigt, udfyldes et rive-kradse-skema eller en arbejds-skade anmeldes. Her er der både fokus på dokumentation og registrering, og ligeledes er der især fokus på refleksion og handlemuligheder – i det fremtidige arbejde. Om nødvendigt træder Møllehusets omsorgsplan i kraft.

“Vi anskuer arbejdet med den udfordrende adfærd, som en cirkulær bevægelse, hvor alle elementer er i spil og med sammenhængskraft, og som medbringer faglige refleksioner i det pædagogiske arbejde, så vi sikrer størst mulig udvikling og trivsel for barnet og et godt psykisk arbejdsmiljø for medarbejderne.”

Som ansat i Møllehuset er man nødt til at gøre sig et bevidst valg om, at man er klar til at arbejde i et meget specialiseret område med børn og unge, hvor livet er skrøbeligt og hvor dét at leve livet kan være en udfordring.

En af nøglestenene til det gode arbejdsmiljø i Møllehuset er derfor den stærke kommunikationskultur. Den er kendetegnet ved grundig refleksion, indsigt, høj faglighed, fælles forståelsesramme samt evnen og lysten til at gå ind i dét, der også er svært en gang imellem. Det handler også om, at kunne give noget af sig selv som menneske i relationen.

I en kultur, hvor refleksion er et grundlæggende element, tager vi udgangspunkt i os selv som mennesker og vores relation til det enkelte barn.

Vi bruger refleksion konstruktivt og målrettet, for måden vi gør det på er systematiseret og med udgangspunkt i vores faglige metoder som bygger på KRAP.

- Vi er vidende om, at hvis vi vil ændre på noget i relationen, er vi nødt til at kigge på os selv og vores tilgang til vores tænkning. Dette er medvirkende til, at behovet for brug af magt i tilspidsede situationer er minimal, da vi i processen i refleksionsmodellen, tilegner os viden og kompetencer, som vi kan bruge aktivt i forebyggelsen af den udfordrende adfærd.

Det betyder også, at vi har fokus på og er bevidste om ressourcetildelingen, og hvordan vi løser de opgaver vi er stillet overfor, med høj faglighed og ordentlighed. Der er ingen tvivl om, at det gode arbejdsmiljø i Møllehuset, hvor medarbejdere møder ind med god energi og positivitet til at løse kerneopgaven, har stor indvirkning på det daglige pædagogiske arbejde.

Og dette energifelt giver større rummelighed og forståelse, når vi møder børn der har det svært og som mestrer det med udfordrende adfærd. ■

Møllehuset er en døgninstitution for handicappede børn under servicelovens § 67 stk. 2. Møllehuset varetager de mest specialiserede opgaver, som er målrettet børn med:

Multihandicap og stort plejebehov, diagnoser inden for autisme-spektret, diagnoser med hyperaktivitet og tilknytningsforstyrrelser, forskellige syndromer, senhjerneskade m.m.

Ud over børn med en eller flere af de ovenstående diagnoser, er Møllehuset også målrettet børn, der er følelsesmæssigt skadede, født af misbrugere, født af udviklingshæmmede eller i terminale forløb, hvilket betyder, at vi varetager opgaven med børn med forventet kort levetid.

Socialstyrelsens Vidensportal

Af Ditte Sørensen, cand.pæd.pæd.

The screenshot shows the Socialstyrelsens Vidensportal website. The browser address bar displays 'vidensportal.dk'. The page title is 'VIDENSPORTALEN på det sociale område'. A search bar is located in the top right corner. The main navigation menu includes 'Børn & unge', 'Voksne', 'Handicap', 'Om Vidensportalen', and 'Nyhedsbrev'. The 'Handicap' section is active, and the page title is 'Handicap'. The content area features a grid of topic cards:

- Børn og unge med cerebral parese**: Illustration of a child's head with a brain scan.
- Børn og unge med verbal dyspraksi**: Illustration of a child reading a book.
- Mennesker med ADHD**: Illustration of a person's head with gears.
- Mennesker med autisme**: Illustration of a person's head with gears.
- Voksne med erhvervet hjerneskade**: Illustration of a person's head with gears.
- Mennesker, der stammer**: Illustration of a person's head with gears.
- Mennesker med sjældne handicap**: Illustration of a person's head with gears.
- Mobilitetshjælpemidler til voksne**: Illustration of a person's head with gears.
- Formidling af hjælpemidler til voksne borgere**: Illustration of a person's head with gears.
- REHABILITERING OG UNDERVISNING AF BØRN OG UNGE MED TIDLIGT KONSTATET HØRETAB 0-18 ÅR**: Illustration of a person's head with gears.
- REHABILITERING OG UNDERVISNING AF BØRN OG UNGE MED ALVORLIG SYNSNEDSÆTTELSE 0-18 ÅR**: Illustration of a person's head with gears.

At the bottom of the page, there is a 'Cookies' notification and the Socialstyrelsen logo.

■ Socialstyrelsens Vidensportal formidler viden om udsatte børn og unge, udsatte voksne og personer med handicap.

Vidensportalen har til formål at:

- samle den aktuelt bedste viden
- formidle den aktuelt bedste viden, så den kan bruges i praksis
- støtte praksisfeltet i at vælge effektive og fagligt velfunderede løsninger.

Herudover er det Vidensportalens erklærede hensigt at bygge bro mellem forskning og praksis ved, at gøre forskning brugbar i praksis og formidle forskning og praksis på en måde, så der tages hensyn til praksisfeltets præmisser og travle hverdag (www.vidensportal.dk).

Vidensportalens opgave er, at gøre det lettere for kommunerne at finde aktuel viden og bruge denne viden i indsatserne på det sociale

område. Vidensportalen skal på den måde hjælpe med til, at sagsbehandling og indsatser på socialområdet i højere grad baseres på et tilstrækkeligt grundlag af viden.

Målgruppe

Vidensportalen henvender sig til fagpersoner, som træffer beslutninger om, tilrettelægger og arbejder med indsatser for udsatte børn og unge, udsatte voksne og personer med handicap. Portalens primære målgruppe er ledere og udviklingskonsulenter i kommuner og hos leverandører. Portalen er relevant for alle faggrupper, der arbejder på det sociale område fx socialrådgivere, sagsbehandlere, pædagoger og lærere.

En anden vigtig målgruppe for portalen er studerende fra fx socialrådgiver- og pædagoguddannelsen. De kan anvende portalen som støtte i forbindelse med vidensindsamling og afdækning af specifikke områder i forbindelse med fx opgaveskrivning.

Vidensportalens fornemste opgave er at forbedre forholdene for de mennesker, som har brug for ekstra støtte. Vidensportalen skal bl.a. støtte kommunerne i at vælge de bedste indsatser til at opnå dette (ibid.).

Hvordan udvælges viden til portalen?

Det er fagpersoner fra Socialstyrelsens fagkontorer, som udvælger, hvilken viden der skal præsenteres på Vidensportalen.

Vurderingen af den viden, der udvælges til at ligge på Vidensportalen, er baseret på følgende kriterier:

- Indholdsmæssig relevans
- Anvendelighed og oversættelighed
- Aktualitet.

Herudover er der forskellige krav til kvalitet. I udvælgelsen af viden fra forskning tager vurderingen bl.a. udgangspunkt i følgende:

- Hvilken analysestrategi og metode, der er valgt til besvarelse af forskningsspørgsmålet.
- Hvorvidt publikationen er udgivet af en anerkendt forskningsinstitution (universiteter, SFI, Campbell, KORA, etc.).
- Hvorvidt publikationen har gennemgået en form for kvalitetssikring (fx i form af fagfællebedømmelse).
- Hvorvidt der er en sammenhæng mellem undersøgelsens resultater og konklusionen.
- Hvilke data, der er anvendt (hvor mange, der indgår i undersøgelsen, og hvordan datamaterialet er udvalgt etc.).
- Hvorvidt studiet vurderes at være det nyeste og bedste på området.
- I hvor høj grad resultaterne er overførbare til en dansk kontekst.

Vidensportalen formidler både kvalitativ og kvantitativ forskning.

Viden om erfaringer med en indsats fra dansk praksis kan beskrives på Vidensportalen, hvis indsatsen er i brug hos en kommune/organisation/leverandør, og der er dokumentation for indsatsens resultater. Der lægges i udvælgelse

Vidensportalen på handicapområdet

På handicapområdet er Vidensportals temaer på nuværende tidspunkt:

- Børn og unge med cerebral parese
- Mennesker med ADHD
- Mennesker med autisme
- Voksne med erhvervet hjerneskade
- Mennesker der stammer
- Mennesker med sjældne handicap
- Mobilitetshjælpemidler til voksne borgere
- Formidling af hjælpemidler til voksne borgere

af viden vægt på, at kommunen/organisationen/leverandøren kan redegøre for formål og baggrund for indsatsen, så det klart fremgår, hvordan indsatsen skal føre frem til de ønskede mål (forandringen), erfaringerne skal kunne reproduceres (dvs. indsatsen skal være fyldestgørende, systematisk og handlingsanvisende beskrevet), der skal være overensstemmelse med den aktuelt bedste viden på området (dvs. i hvor høj grad den erfaringsbaserede viden godkendes af bl.a. eksperter inden for området).

Derudover skal den formidlede praksis naturligvis være i overensstemmelse med relevant lovgivning.

Viden om erfaringer vil typisk stamme fra offentliggjorte eksterne eller interne evalueringer eller fra interview med udvalgte kommuner/organisationer/leverandører, som kan fremvise resultatdokumentation (ibid.). ■

Litteratur:

Socialstyrelsens Vidensportal:
www.vidensportal.dk

Synspunkt

Svage borgeres retssikkerhed ignoreres

Af Lisbeth Riisager Henriksen

Regeringen lader borgere i stikken, når den nægter at følge Advokatrådets anbefalinger til, hvordan borgernes retssikkerhed i mødet med den offentlige forvaltning kan forbedres. Nu har DF fremsat to beslutningsforslag, der følger op på retssikkerhedsproblemerne og nogle af Advokatrådets anbefalinger.

■ Retssikkerheden er under stort pres for mennesker med handicap eller sygdom i kontakt med social- og beskæftigelsesforvaltningen.

Det er et alment kendt problem og er blevet påtalt adskillige gange over for Folketingets politikere, blandt andet over for de forskellige social- og beskæftigelsesministre. Men hverken under Helle Thorning-Schmidts eller Lars Løkke Rasmussens regeringstid har ministre villet gribe ind for at sikre borgerne deres ret. De har gentagne gange henvist til "det kommunale selvstyre" og udtalt, at de "har (haft) tillid til", at kommunerne gør deres bedste.

Advokatrådet har identificeret grænsesøgende forvaltning som et af de allerstørste retssikkerhedsproblemer på dette felt. Det har de gjort i deres rapport om retssikkerhed i forvaltningen fra april måned. Og man genfinder den samme konklusion i en række undersøgelser fra forskellige patientforeninger og handicaporganisationer.

Denne forvaltningspraksis har store konsekvenser for borgere. De lider økonomiske tab eller tab i form af afsavn, for eksempel af manglende kompensation for konkrete funktionsnedsættelser. Men selvom borgere klager over en forvaltning, vinder sagen og får fuldt medhold hos ankeinstansen, er lovgivningen indrettet sådan, at de alligevel sjældent kan få erstatning for det, hvis de har lidt en ikke-økonomisk skade.

Kun hvis de på grund af den manglende ikke-økonomiske ydelse også har lidt et økonomisk tab, og hvis de kan dokumentere dette, vil de kunne opnå en økonomisk kompensation for de lidt afsavn. Og det kan borgere i eksempelvis sociale sager sjældent. Så selvom en forvaltning opfører sig lovstridigt, så er det dén, der opnår en økonomisk besparelse eller berigelse derved.

Det fik Advokatrådet til i rapporten at udtale:

"Advokatrådet finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at forvaltningen har mulighed for en grænsesøgende afgørelsespolitik

med henblik på at reducere driftsomkostninger uden nogen konsekvenser for forvaltningen. Forvaltningen bør ikke kunne indrette sin praksis efter, at det ikke har nogen form for negative virkninger, når den giver afslag på, reducerer kvaliteten af eller ophæver en løbende ydelse ..."

Advokatrådet fremlægger anbefalinger til bedring af retssikkerheden

Advokatrådet er kommet med en række konkrete anbefalinger til, hvad man kan gøre for at rette op på de retssikkerhedsproblemer, som de har peget på.

For at modgå den grænsesøgende forvaltningspraksis anbefaler de blandt andet, at man i højere grad benytter sig af retsmidlet opsættende virkning – det vil sige den retsvirkning af en klage, at retsafgørelsen ikke har virkning, før ankeinstansen har truffet sin afgørelse. Endvidere anbefaler de, at der bliver skabt en lovhjemmel for godtgørelse af ikke-økonomisk tab, ligesom en kommune som udgangspunkt ikke skal kunne opnå fuld besparelse eller berigelse på at træffe forkerte afgørelser, men skal overføre besparelserne til borgeren. Det kan kun gøres gennem lovgivning.

Socialminister Karen Ellemann (V) afviste den 29. september i et svar til Folketingets Socialudvalg og mig pure disse anbefalinger:

"... jeg [finder] ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at indføre opsættende virkning i alle sager eller at indføre regler om godtgørelse til borgere, der får medhold i Ankestyrelsen. Opsættende virkning ville (...) betyde, at der ville blive ydet hjælp i klageperioden også i de klagesager, hvor Ankestyrelsen når frem til, at kommunens afgørelse er korrekt. Dermed ville en række borgere få adgang til ydelser, de viser sig ikke at være berettigede til. Det kan forekomme mindre rimeligt. Det kan endvidere medføre

betydelige offentlige merudgifter og kan samtidig få antallet af klager til at vokse. En godtgørelsesordning ville efter min opfattelse være både tung og dyr.”

Hun udtalte altså, at det efter hendes opfattelse er værre, hvis folk får noget uberettiget, end at folk, der er berettigede og har behov, ikke får den fornødne hjælp. Med svaret gjorde hun det klart, at regeringen tilsyneladende prioriterer kommunernes økonomiske sikkerhed højere end borgernes retssikkerhed! Det, synes jeg, er et meget problematisk synspunkt.

DF fremsætter to beslutningsforslag

Nu har Dansk Folkepartis handicapordfører Karina Aadsbøl fremsat to beslutningsforslag, der følger op på retssikkerhedsproblemerne og nogle af Advokatrådets anbefalinger. Det ene beslutningsforslag, B36, handler om at indføre opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap. Det er møntet på de borgere med et handicap, som ikke har fået forbedret deres funktionsevne. Det andet beslutningsforslag, B35, handler om, at borgere skal have kompensation, hvis de får medhold i, at kommunen har truffet en forkert beslutning efter Serviceloven.

”Vi har set mange gange, at borgere får forringet deres service. Så klager de over denne forringelse. Efter måske flere år får de medhold af Ankestyrelsen, og så skal kommunen rette ind. Men i den mellemliggende tid har kommunen jo sparet penge på at yde en ringere service. Man kan have fornemmelsen af, at nogle kommuner ligefrem har spekuleret i dette, og det vil vi gerne sætte en stopper for med dette forslag,” siger Karina Aadsbøl.

Hun peger på, at blandt andre Landsforeningen LEV og Muskelsvindfonden flere gange har rejst problematikken:

”Det er på tide, at der bliver gjort op med, at borgere måske må leve med en lovstridig afgørelse i årevis. Der bliver begået lovbrud, uden at det har nogen konsekvenser for andre end den person, som man jo må kalde for offeret i sagen. Det er ganske enkelt krænkende for den enkeltes retsfølelse og urimeligt i øvrigt.”

Med Dansk Folkepartis beslutningsforslag har Socialministeren og regeringen nu chancen for at genoverveje deres synspunkter og tage ansvar for at afhjælpe retssikkerhedsproblemerne. Det ville desuden stemme bedre overens med de nye signaler fra ministeren, som fremkom i Advokaten nr. 9 fra ultimo november. Her forlød det, at ministeren i et møde med Advokatrådet i oktober måned havde ”lyttet” til Advokatrådets anbefalinger og udtalt, at disse kan overvejes i visse situationer.

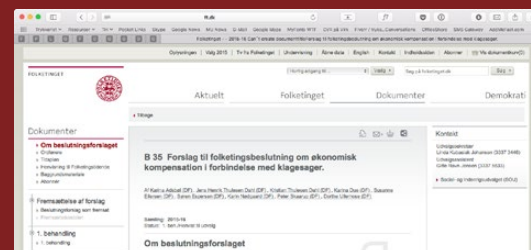
Lisbeth Riisager Henriksen er cand.mag., forfatter og redaktør af to bogantologier, senest ”Et liv i andres hænder” (2014). Artiklen er oprindeligt bragt på Avisen.dk den 29. november 2015. ■

Forslag til folketingsbeslutning om opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap, B36, kan ses via linket:

<http://bit.ly/beslutningsforslag>

Forslag til folketingsbeslutning om økonomisk kompensation i forbindelse med klagesager, B35, kan ses via linket:

<http://bit.ly/kompensation>

Den rejsende sexmesse

Af Marianne Sørensen og Susanne Thorsager

I de senere år er der kommet mere fokus på seksualiteten som en vigtig del af et godt liv, også for mennesker der er sindslidende og/ eller udviklingshæmmede. Det er derfor blevet nemmere at tale åbent om de intime sider af tilværelsen, og om hvordan man kan få støtte til et liv med sex og erotik.

I Helsingør, Glostrup og Frederikssund er man gået sammen om en god idé. Det er en idé til et projekt, som skal nedbryde tabuer og komme borgere med handicap til gode. Seksualitet er en del af et godt liv, og ved at uddanne medarbejdere til at vejlede og støtte borgerne, vil organisationen udvikle sig og være med til at skabe grobund for et bedre liv. Samtidig er der tale om et projekt med oplagt mulighed for tværkommunalt samarbejde.

Med projektet er "Den rejsende sexmesse" opstået. Det er en messe for mennesker med særlige behov, f.eks. sindslidende eller udviklingshæmmede, hvor kommunikationsformen er tilpasset den enkeltes funktionsniveau. På sexmessen er der sobert billedmateriale, som opfylder dette ideelt. Borgerne kan være født med eller have erhvervet deres handicap senere i livet. Fælles for borgerne er, at de mangler et "fristed", hvor de kan modtage læring og vejledning, eller hvor de kan fortælle om følelser/seksualitet og grænsesætning, som andre ofte finder naturligt.

Målgruppe

Målgruppen for "Den rejsende sexmesse" er borgere med enten en sindslidelse, borgere med misbrug, borgere med en senhjerneskade eller borgere med udviklingshæmning – eller borgere med dobbeltdiagnoser af førnævnte.

Sexmessens seksualvejledere sørger for, at der er en hyggelig og varm stemning med lys, billeder, musik og indbydende stande. Vejlederne sørger også for, at der ikke opstår en uhen-sigtsmæssig "lummer" atmosfære, men at stemningen giver mod og lyst til at tale åbent om temaet seksualitet.

"Den rejsende sexmesse" tager rundt i landet med en messepakke bestående af 4 stande:

1. Stand med "fnis-af-væg"- sjove og semifrække billeder, som får borgerne til at grine, og letter tilgangen til en "seriøs" og modigere tilgang til emnet. I forlængelse af "fnis-af-væg" er der en stand med billeder af forskellige seksuelle retninger/interesser, som giver anledning til at snakke seksualitet.
2. Stand med sexlegetøj: Her vises et bredt udvalg af sexlegetøj, samt en grundig introduktion til brugen af disse. Fx legetøj der er specielt designet til mennesker med handicap.
3. Stand med hygiejne, prævention, gynækologisk "undersøgelse" og linge. På denne stand introduceres borgeren i at give og modtage massage.
4. Stand med introduktion til seksualvejleders rolle og funktion.

Didaktiske overvejelser

Vi har ofte oplevet, at borgere har frekventeret de ordinære sex- & erotikmesser og er vendt tilbage med endnu flere spørgsmål.

De ordinære messer er ofte kommercielle, hvorfor borgerne sjældent får svar på vigtige spørgsmål eller får den nødvendige information og introduktion – de har derfor ofte en følelse af at forsvinde i mængden.

Vores begrundelse for etableringen af "Den rejsende sexmesse" er at give borgerne tiden til fordybelse, 1-1 kontakt, oplysning m.m.

Vores specifikke viden som seksualvejledere for mennesker med særlige behov, imødekommer dette.

Fremtid/vision

Vores vision er, at messen kan danne præcedens for, at vi har med borgere at gøre, som er nødsaget til at komme ud over kommunegrænserne, for ikke at få et for snævert netværk. Derfor ser vi en mulighed for, at vi med vores projekt kan vise, at kommunerne faktisk problemfrit kan arbejde på tværs, sådan som LEV ønsker det.

Vi er så heldige, at vore ledere giver os muligheden, og denne velvilje kunne måske brede sig til hele landet.

Louise Manstrup, formand på SPUC, Helsingør, ser tiltaget omkring den rejsende sexmesse som en del af en overordnet strategi vedrørende udvikling og uddannelse:

- Når vi prioriterer mange penge til uddannelse af medarbejderne, er det utrolig vigtigt, at den viden og de kompetencer, de tilegner sig, kommer borgerne og organisationen til gode. Min forventning er derfor, at seksualvejlederne

Verdenssundhedsorganisationen WHO's definition af seksualitet :

Seksualitet er en integreret del af ethvert menneskes personlighed.

Den er et basalt behov, og et aspekt af det at være menneske, som ikke kan adskilles fra andre aspekter i livet.

Seksualitet er ikke synonymt med samleje. Det handler ikke om, hvorvidt vi har orgasme eller ej, og endelig er det ikke summen af vort erotiske liv.

Dette kan være en del af vor seksualitet, men behøver ikke at være det. Seksualitet er så meget mere.

Det er, hvad der driver os til at søge efter kærlighed, varme og intimitet. Den bliver udtrykt i den måde, vi føler, bevæger os på, rører ved og bliver rørt ved.

Det er ligeså meget dette at være sensuel, som at være seksuel.

Seksualitet har indflydelse på vore tanker, følelser, handlinger og samhandling og derved på vor mentale og fysiske helse. Og da helse er en fundamental menneskeret, så må også seksuel helse være en basal menneskeret.

("Report of a consultation and research findings for WHO" af T. Langfeldt and M. Porter)

fortsat medvirker til at bryde tabuer omkring seksualitet og følelser, og stiller sig til rådighed for borgere og kolleger i hele landet med deres kompetencer og viden. Jeg er imponeret over deres samarbejde og kreativitet. Hver gang de mødes, udvikler de nye koncepter og informationsmateriale til borgerne. Det giver helt klart merværdi for borgerne og styrker samtidig det faglige fællesskab.

Ifølge Louise Manstrup har seksualvejlederne fået rigtig mange positive reaktioner på deres messe. Borgerne ønsker at messen gentages. Fra kolleger og samarbejdspartnere er de positive reaktioner meget møntet på messens sobre koncept og udformning, og på medarbejdernes måde at være på.

Flere har desuden givet udtryk for vigtigheden af at emnet berøres. Og de giver samtidig udtryk for at det er uproblematisk at ledsage borgere, da messen er sober. Erfaringen viser, at mange borgere efterfølgende har kontaktet seksualvejlederne med henblik på at tale seksualitet og kærlighed eller få vejledning i forbindelse med køb af håndterbart sex-legetøj.

En anden del af vores vision er, at projektet er værdiskabende for alle borgere, og ikke kun vores kommunes borgere, og det vil være en fornøjelse at kunne give denne oplevelse videre ud i Danmark.

På længere sigt er det ligeledes vores intention at oprette en hjemmeside, en Facebook-side specifikt til denne messe samt udvide vores pr-materiale med tryksager.

Med projektets oplagte tværkommunale samarbejde, har lederne fra Glostrup, Frederikssund og Helsingør grebet muligheden, og de ser alle tre frem til et spændende og værdiskabende samarbejde omkring dette visionære projekt.

Lederne fra de respektive kommuner ser frem til det tværkommunale samarbejde omkring dette spændende projekt. ■

Respekt

- Respekter et nej.
- Jeg bestemmer selv hvem jeg vil være kæreste med.
- Respekt for min seksualitet, selvom den afviger fra det du kender.

Vidste du

- At sex skal være rart
- At min seksualitet skal være rar for mig selv
- At jeg bestemmer, hvem jeg har sex med

Seksualitet

- Er en integreret del af ethvert menneskes personlighed
- Seksualitet er et basalt behov
- Seksualitet har indflydelse på vores tanker, følelser, handlinger og sam-handlinger
- Seksualitet har indflydelse på vores fysiske og psykiske habitus

TV SPOT om sexmesse på SPUC i Helsingør: <http://bit.ly/sexmesse-spuc>

For yderligere information og pris kontakt seksualvejlederne:

Marianne Sørensen	mss43@helsingor.dk, www.spuc.dk
Charlotte Legaard	clp43@helsingor.dk, www.spuc.dk
Jan Hirsvang	janhirsvang@gmail.com,
Jane Schytt	pom10pom@hotmail.com

Anmeldelse *Af Kirsten Skaue Jørgensen og Helle Lund*

Autismens ABC Af Anita Neander Knutzen

Anita Neander Knutzen er pædagog og mor til Cecilie med Aspergers Syndrom. Anita Neander Knutzen har skrevet dén bog, hun selv savnede, dengang Cecilie fik diagnosen. Det er blevet til en medrivende bog, der i alfabetisk rækkefølge gennemgår hendes oplevelser og erfaringer. Hvert emne ledsages af en eller flere små case-historier om Cecilie og andre børn og voksne med autismespektrumforstyrrelser. Det er disse mange små bidder af ægte levet liv og en meget personlig tone, der er bogens store styrke. Vi inviteres helt tæt på, når Cecilies hverdag bliver for kompleks, og hun reagerer ved at kaste en potteplante i hovedet på sin søster og får dét, Anita kalder en "nedsmeltning". Det betyder, at vi kan se de børn for os og kan sætte os ind i, hvordan de selv og deres forældre knokler for at få tingene til at fungere.

At se verden fra barnets perspektiv

Anita Neander Knutzen hjælper os med at forstå, hvordan hverdagen ser ud fra barnets perspektiv. Vi følger drengen Børge, der en dag skal spise på en anden dækkeserviet og en anden slags tomatsuppe, end han plejer. Børge udfører et kæmpe arbejde når detaljer på dækkeservietten skal afkodes påny og lægges i "mentale kasser" – og måske bliver der ikke overskud til også at spise. Vi bliver mindet om, hvorfor et barn med autisme har brug for god tid, og at kravet til os er tålmodighed, forberedelse og at have blik for alle de delelementer, en situation består af.

Bogen går mere i bredden end i dybden

Anita Neander Knutzen har valgt at male med den brede pensel som bogens titel "Autismens ABC"

lægger op til. Bogen består af adskilte emner, der hver fylder cirka en side. Det betyder, at hun har kortlagt mange væsentlige faktorer, der har indflydelse på livet for børn med autisme, men også at der ikke er gået i dybden med faktorerne. Hun skriver selv, at emnerne ikke er beskrevet fyldestgørende, men kun i en introduktionsform. På den måde bliver bogen formentlig mest anvendelig for pårørende. Som fagperson vil man have brug for at læse mere opfølgende stof andre steder. Bogen ville på den måde have haft en bredere læserskare, hvis hvert afsnit havde været forsynet med henvisninger til supplerende litteratur.

Ved at gå til opgaven som en kortlægning af faktorer har Anita Neander Knutzen fået mulighed for at komme ind på ganske mange væsentlige forhold for mennesker med autisme, og her ligger bogens anden store styrke. Mange af de faktorer, hun afdækker tager de fleste af os andre uden autisme – os såkaldt Neurotypiske eller NT'ere som hun kalder os – for givet, men for personen med autisme fylder de i hverdagen og påvirker livskvaliteten. F.eks. under B for bad er en fin beskrivelse af, hvor mange delelementer der ligger i denne lille dagligdagsopgave, som de fleste ikke tænker over, men som for et menneske med autisme kan virke uoverskuelige.

Ansvar for at skabe tilpasse rammer ligger hos de voksne

Bogen giver på den måde et overblik over mange steder at sætte ind, når vi skal tilrettelægge et miljø, der fremmer barnets trivsel og udvikling. "Det er derfor personalets fornemste opgave at sørge for, at barnet er så lidt på overarbejde som muligt for at mindske stress. Dette gøres ved at arbejde med ALLE aspekter i denne bog – på

samme tid" (S.45). Bogen er inspirerende og i forhold til at tænke over de børn, man selv omgås: Er der aspekter af påvirkninger vi for tiden ikke viser tilstrækkelig opmærksomhed. Men den er ikke udtømmende og kortlægningen vil være forskellig fra barn til barn.

Men selve tankegangen om at kikke bredt på barnets omgivelser og at tilrettelæggelsen af disse omgivelser er den voksnes opgave, kan vi kun bakke op om på Himmelev – et behandlingstilbud til børn og unge er vores kerneopgave at tilpasse miljøer der fremmer trivsel, udvikling og læring; individuelt og i fællesskaber. I denne formulering ligger, at de voksne har ansvaret for at skabe de bedste rammer for barnets udvikling. Tankegangen genfindes også i flere af vores levede værdier, f.eks. værdien om, at "vi retter på omgivelserne og ikke på barnet". Til at hjælpe os med at kortlægge de omgivelser, der kan rettes på og til at finde den rette balance mellem påvirkningerne, har vi udviklet refleksionsværktøjet den "pædagogiske mixerpult", som er beskrevet i et tidligere nummer af dette tidsskrift (Social Udvikling 6, 2014).

Autister eller mennesker med autisme

Anita Neander Knutzen leverer også et indlæg i debatten om sprogbrug. Hun vælger at kalde børnene autister og begrundet det med, at det foretrækker de selv, og særligt refererer hun en kvinde, der mener at den eksternaliserende form "menneske med autisme" lægger op til, at man ikke accepterer diagnosen. På Himmelev holder vi foreløbig fast i formen "børn med autisme". Anita Neander Knutzen sætter dilemmaet på spidsen – måske uden helt selv at være opmærksom på det – da hun citerer Cecilies råd til sine omgivelser: "Bare fordi vi er autister, betyder det ikke, at vi er såkaldt "mærkelige". Vi er helt normale men-

nesker med nogle udfordringer, nogle med flere end andre"(s.33). Det er netop for at tilslutte os denne indstilling, at vi holder fast i betegnelsen "børn med autisme", fordi det betyder noget, hvordan vi omtaler problemer og hinanden. Vi forholder os til børnene på Himmelev som vidt forskellige mennesker med håb og drømme, færdigheder og problemer. Eksternalisering, som vi bruger det, hænger ikke sammen med, om man accepterer et problem eller ej. I den narrative tilgang, som eksternalisering kommer fra, eksternaliseres både problemer og færdigheder, fordi det giver en mulighed for at kunne få øje på alt det andet, der også fylder for personen end bare autismen, og fordi det giver personen flere muligheder for at indtage en position i forhold til autismen.

*Kirsten Skaue Jørgensen:
Forstander
på Himmelev*

*Helle Lund:
Udviklingspsykolog
på Himmelev*

Himmelev - et behandlingstilbud til børn og unge.

Social Viden

E-boghandel

Bøger · Tidsskrifter · DVD'er

Med hjerte og hjerne

Af Birgitte Dahl

- Om at være mor til et barn med særlige behov – om følelser, vilje og samarbejde.

Bogen "Med Hjerter og Hjerne" beskriver mange af de følelser og udfordringer der opstår, når man er mor til et barn med særlige behov og samtidig belyser bogen nogle fagpersoners tanker om forældresamarbejdet. Hvad virker og hvad kunne gøres bedre?

Det er hårdt arbejde og ikke nogen nem opgave, så vi kan ligeså godt få det bedste ud af det. Det gode går lige ned i barnet.

Bogen er derfor til både forældre, fagfolk og netværket omkring familien.

Udgivet 2013
Socialt Fagforlag
Kr. 175,-

KvaliKomBo – En håndbog til pædagogisk kompetenceudvikling i botilbud (E-bog)

Af Søren Langager et. al

KvaliKomBo-tankegangen er udviklet på baggrund af projekt KvaliKomBo (Kvalitets- og kompetenceudvikling på botilbud).

KvaliKomBo tog udgangspunkt i den pædagogiske metode "Det ka' Nytte", som hovedparten af projektets deltagere anerkendte som den ideologiske og metodiske platform for det pædagogiske arbejde. "Det ka' Nytte" – metodikken blev aldrig udgivet i lærebogsform eller understøttet forskningsmæssigt.

Bogen opstiller en teoretisk og metodisk tilgang til socialpædagogisk praksis med udgangspunkt i nutidige lovgivning og samfundsvilkår.

Udgivet 2013
Socialt Fagforlag
Kr. 80,-

Autismens ABC

Af Anita Neander Knutzen

Denne bog er skrevet til dig, der har brug for viden om autismebegrebet på en overskuelig måde uden brug af fagudtryk.

Bogen er skrevet som et opslagsværk med en kort beskrivelse af autismens hovedpunkter efterfulgt af cases dels fra mit eget liv som mor – dels fra mine erfaringer som socialpædagog. "Da Cecilie som 12-årig blev diagnosticeret med Aspergers Syndrom, vidste jeg intet om autisme!"

Vores verden var kaotisk! Cecilie gik i normal folkeskole, men var der næsten aldrig. Hun var i mistrivsel og magtede ikke skolen. Nedsmeltninger var en del af vores hverdag."

Læs mere om bogen på side 24.

Udgivelsesår: 2015
Socialt Fagforlag
Kr. 150,-

Bogen sælges også
som e-bog

Herre i eget hus

Af Lykke Hjuler

Peter indrettede sin lejlighed, som han selv ville. Alle vægge blev tapetseret med plakater og avisudklip af dansktop sangere. I loftet hang klovne på gynger, mange klovne...

"Herre i eget hus" handler om Peter og de vilkår, der har præget hans liv.

Peter er i dag en ældre mand, der bor i et botilbud for mennesker med udviklingshæmning.

Han er afhængig af personalets hjælp i større eller mindre grad. Han bestemmer selv over sit liv, men der er ting, han er nødt til at acceptere vores indblanding i for at kunne leve så selvstændigt som muligt.

Han vælger dog helt selv, hvor meget han ønsker at invitere os indenfor i sin historie.

Udgivet 2014
Socialt Fagforlag
Kr. 150,-

**Køb online på www.socialtlederforum.dk under Social Viden.
Alle priser er inkl. moms og ekskl. forsendelsesomkostninger**

Aktuelt

- Socialt Lederforum informerer

Ny redaktør

Fra 1. januar 2016 har Social Udvikling fået ny redaktør. Susanne Thorsager, der tidligere har fungeret som kommunikationskonsulent og redaktør hos Socialt Lederforum, vender tilbage til funktionen som redaktør.

Susanne Thorsager er uddannet cand. mag. i International Virksomhedskommunikation fra Syddansk Universitet.

Som kommunikationskonsulent og redaktør hos Socialt Lederforum havde Susanne Thorsager i sin tid ansvaret for synliggørelse og profilering af organisationen. Dengang udarbejdede Susanne Thorsager ny overordnet kommunikationsstrategi, varetog optimering af Socialt Lederforums digitale platforme og stod desuden for udviklingen af hjemmesiden.

Det var også Susanne Thorsager, der stod bag relanceringen af Social Udvikling, da tidsskriftet fik det format og den indholdsmæssige linje, der i dag kendetegner det.

Det er således en medarbejder, der kender Socialt Lederforum indgående, der er vendt tilbage. Susanne Thorsager har desuden været vant til at give medlemstilbuddene råd/sparring, hvis der var brug for det i forbindelse med artikelskrivning eller ideudvikling.

Et mål med ansættelsen er at arbejde yderligere med tidsskriftets profil i forhold til hovedområderne: handicap/udviklingshæmning, psykiatri og offentlig ledelse/velfærdsledelse. Susanne Thorsager afløser Ditte Sørensen på posten.

Socialt Lederforum kort fortalt

Socialt Lederforum er en landsdækkende interesseorganisation for tilbud til mennesker inden for handicap- og psykiatriområdet. Socialt Lederforums mål er at skabe videndeling og dialog på tværs af forvaltninger, kommuner, regioner og grænser, og at fremme samarbejdet mellem alle parter med interesse

inden for det socialpædagogiske og det psykiatriske område. Socialt Lederforum ønsker at skabe et større offentligt fokus på livsvilkårene for mennesker med funktionsnedsættelser og psykiatriske lidelser. Foreningens omdrejningspunkt er offentlig ledelse/udøvelse af velfærdsledelse.

Annoncer i Social Udvikling

Efter grundige overvejelser og behandling i repræsentantskab samt bestyrelse er det blevet bestemt, at det i løbet af 2016 bliver muligt at annoncere i Social Udvikling. Vi forventer at de første annoncer vil være med i nummer 2 eller 3. De kommende to år vil blive brugt til at vurdere forskellige former for annoncering.

Fælles for alle annoncer vil være, at de vil have relevans til det område, som foreningen repræsenterer.

Vi vil meget gerne have input vedrørende annoncering. Ligesom vi meget gerne hører fra eventuelle annoncører!

Skriv en artikel til SOCIAL UDVIKLING

Mange af artiklerne i dette tidsskrift er skrevet for praktikere af praktikere for at dele værdifuld viden på det socialfaglige område med særligt fokus på mennesker med funktionsnedsættelse.

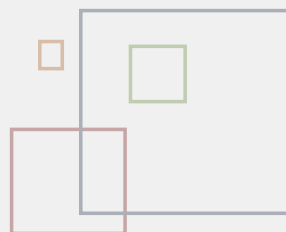
Tidsskriftet SOCIAL UDVIKLING henvender sig til alle med interesse for det socialfaglige område, herunder praktikere og studerende, som ønsker at holde sig opdateret med ny viden, nye muligheder og praksiserfaringer.

I redaktionen modtager vi gerne artikler til SOCIAL UDVIKLING. Har I lavet et spændende udviklingsprojekt på jeres tilbud eller har du i forbindelse med din uddannelse lavet et projekt, hvor der er kommet nyttig viden ud af det, er du velkommen til at sende os artiklen. Vi modtager også gerne forslag til anmeldelser af fagbøger eller ideer til emner, som bør belyses i SOCIAL UDVIKLING.

Artikler, anmeldelser og ideer sendes til ansvarshavende redaktør Bo Mollerup på bomo@socialtlederforum.dk

Med venlig hilsen

SOCIAL UDVIKLINGs redaktion

SOCIAL UDVIKLING
Social- og ledelsesfagligt tidsskrift · 1-2016

